ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1948

Vyhlásené: 31.12.1948 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

319.

Zákon

zo dňa 22. decembra 1948

o zľudovení súdnictva.

Národné shromaždenie republiky Československej usnieslo sa na tomto zákone:

Časť prvá.
Súdna organizácia.

Okresné súdy.

§ 1.

(1) Okresný súd sa skladá z predsedu okresného súdu, po prípade z jeho námestníka, z potrebného počtu ďalších sudcov z povolania (senátnych predsedov okresného súdu a sudcov okresného súdu) a sudcov z ľudu.

(2) Podľa potreby sa pridelia okresnému súdu pomocní sudcovia z povolania a sudcovskí čakatelia.

(3) Počet sudcov z ľudu, potrebný pre okresný súd, určuje predseda nadriadeného krajského súdu.

§ 2.

(1) Okresný súd vykonáva súdnu moc, pokiaľ zákon neustanovuje inak, v senátoch zložených zo sudcu z povolania ako predsedu senátu a z dvoch sudcov z ľudu ako prísediacich; ak ustanovuje zákon na čin, ktorý je predmetom trestného konania, trest smrti alebo trest na slobode dlhší než desať rokov, súdi v senátoch, složených z dvoch sudcov z povolania, z ktorých jeden predsedá, a z troch sudcov z ľudu, ako prísediacich.

(2) Sudcu z ľudu volá na zasadanie predseda senátu.

§ 3.

(1) Sudcom z povolania na okresnom súde náleží predsedať senátom, hlasovať v nich alebo vykonávať súdnu moc ako samosudcovia. Úkony vyšetrujúceho sudcu a sudcu dožiadaného vykonáva sudca z povolania.

(2) Pomocným sudcom z povolania prislúchajú iba úkony, ktoré neobsahujú sudcovské rozhodovanie; výnimky ustanovuje zákon.

(3) Sudcovia z ľudu sú činní ako členovia senátu.

Krajské súdy.

§ 4.

(1) Krajský súd sa skladá z predsedu krajského súdu, z potrebného počtu jeho námestníkov, z potrebného počtu ďalších sudcov z povolania (senátnych predsedov krajského súdu a sudcov krajského súdu) a sudcov z ľudu.

(2) Ustanovenie § 1, ods. 2 platí obdobne.

(3) Počet sudcov z ľudu, potrebný pre krajský súd, určuje predseda krajského súdu.

§ 5.

(1) Sudcom z povolania náleží na krajskom súde predsedať senátom, hlasovať v nich alebo vykonávať súdnu moc ako samosudcovia.

(2) Ustanovenie § 3, ods. 2 a 3 platí obdobne.

§ 6.

(1) Krajský súd vykonáva súdnu moc v prvej stolici, pokiaľ zákon neustanovuje inak, v senátoch, zložených zo sudcu z povolania ako predsedu senátu a z dvoch sudcov z ľudu ako prísediacich v konaní opravnom, v senátoch, zložených z dvoch sudcov z povolania, z ktorých jeden predsedá, a z troch sudcov z ľudu ako prísediacich.

(2) Ustanovenie § 2, ods. 2 platí obdobne.

Najvyšší súd.

§ 7.

(1) Doterajšie zloženie Najvyššieho súdu sa doplňuje o potrebný počet sudcov z ľudu.

(2) Počet sudcov z ľudu, potrebný pre Najvyšší súd, určuje prvý predseda Najvyššieho súdu.

§ 8.

(1) Najvyšší súd vykonáva súdnu moc, pokiaľ zákonom nie je ustanovené inak, v senátoch, zložených z dvoch sudcov z povolania, z ktorých jeden predsedá, a z troch sudcov z ľudu ako prísediacich.

(2) Ustanovenie § 2, ods. 2 platí obdobne.

§ 9.

O sťažnosti pre zachovanie zákona (§§ 55, 105) rozhoduje Najvyšší súd v senáte, zloženom z troch sudcov z povolania, z ktorých jeden predsedá, a z dvoch sudcov z ľudu ako prísediacich.

Sudcovia z ľudu.

§ 10.

Sudcov z ľudu na okresnom súde povoláva okresný národný výbor, na krajskom súde krajský národný výbor (dočasný národný výbor), na Najvyššom súde vláda. Pritom sa má dbať na to, aby bolo možné zachovávať ustanovenie § 133.

§ 11.
Za sudcu z ľudu môže byť povolaný československý občan, ktorý

1. dosiahol 30 rokov, nie je však starší než 60 rokov,
2. je zapísaný v stálom voličskom sozname,
3. je občiansky bezúhonný,
4. je štátne spoľahlivý a oddaný myšlienke ľudovodemokratického zriadenia.

§ 12.

Za sudcov z ľudu nesmú byť povolaní sudcovia z povolania, konceptní úradníci úradov verejnej obžaloby, (verejní) notári, advokáti, obhajcovia vo veciach trestných a duchovní.

§ 13.

Funkcia sudcu z ľudu je občianskou povinnosťou. Možno ju odmietnuť alebo sa jej vzdať len z dôležitých dôvodov. O tom, či tu taký dôvod je, rozhoduje orgán, ktorý sudcu z ľudu povolal.

§ 14.

Funkčné obdobie sudcu z ľudu trvá dva roky. Dokiaľ neboli povolaní sudcovia z ľudu na ďalšie funkčné obdobie vôbec alebo v potrebnom počte (§§ 1, 4, 7), môžu byť na výkon funkcie volaní i doterajší sudcovia z ľudu. Za sudcov z ľudu, ktorí odpadli behom funkčného obdobia, povolajú sa na jeho zvyšok ďalší sudcovia z ľudu.

§ 15.

(1) Sudcovia z ľudu sú si pri rozhodovaní rovní so sudcami z povolania.

(2) O vylúčení a odmietaní sudcov z ľudu platí ustanovenie o vylúčení a odmietaní sudcov z povolania.

§ 16.

Sudcovia z ľudu vykonajú pred nastúpením svojej funkcie prísahu do rúk predsedu súdu, na ktorý sú povolaní; znenie prísahy upravuje zákon.

§ 17.

(1) Každý, kto je povolaný na výkon funkcie sudcu z ľudu, je povinný svoju funkciu konať svedomite a vystríhať sa ako pri výkone funkcie i inak v občianskom živote všetkého, čo by mohlo znížiť dôveru k sudcovským úradným úkonom alebo vážnosť funkcie, ktorú vykonáva.

(2) Sudca z ľudu musí zachovávať mlčanlivosť o rokovaní a hlasovaní na súde, ktorých sa priamo alebo nepriamo zúčastnil, a nesmie mimo výkonu funkcie prejavovať názor o prejednávaných veciach.

§ 18.

(1) Sudca z ľudu nech je odvolaný, ak odpadla niektorá z podmienok pre jeho ustanovenie (§ 11), ak nastal niektorý z dôvodov, pre ktorý nesmie byť povolaný (§ 12), alebo ak sa objaví taký dôvod dodatočne; môže byť odvolaný, ak to navrhne predseda súdu v prípade, že sudca z ľudu porušil opätovne alebo hrubo svoje povinnosti (§ 17).

(2) Odvolať sudcu z ľudu náleží orgánu, ktorý ho povolal.

§ 19.

Nároky sudcov z ľudu na náhrady hotových výdavkov, spojených s výkonom funkcie a na iné náhrady, upraví vláda nariadením.

§ 20.

Úrady verejnej obžaloby.

(1) V sídlach okresných súdov sa zriaďujú okresné prokuratúry ako úrady verejnej obžaloby prvej stolice; skladajú sa z okresného prokurátora a z potrebného počtu jeho námestníkov.

(2) V sídlach krajských súdov sa zriaďujú krajské prokuratúry ako úrady verejnej obžaloby druhej stolice; skladajú sa z krajského prokurátora a z potrebného počtu jeho námestníkov.

(3) Okresné prokuratúry sú podriadené krajským prokuratúram a spolu s nimi ministrovi spravodlivosti.

(4) Kancelárske práce okresných a krajských prokuratúr vykonáva potrebný počet kancelárskych úradníkov, kancelárskych pomocných síl a zriadencov, prikázaných okresnej prokuratúre predsedom okresného súdu a krajskej prokuratúre predsedom krajského súdu.

§ 21.
Systemizácia služobných miest sudcov z povolania na okresných a krajských súdoch a konceptných úradníkov na okresných a krajských prokuratúrach.

Služobné miesta sudcov z povolania na okresných a krajských súdoch a služobné miesta konceptných úradníkov na okresných a krajských prokuratúrach sa systemizujú takto:

Stupnice funkčného služného: Systematizované miesta:

II. Predsedovia krajských súdov v Prahe, Brne, Bratislave a v Košiciach.

III. Predsedovia ostatných krajských súdov, námestníci predsedov krajských súdov, uvedených v II. stupnici funkčného služného, krajskí prokurátori v Prahe, Brne, Bratislave a v Košiciach.

IV. Námestníci predsedov ostatných krajských súdov, predsedovia okresných súdov s najmenej 8 sudcovskými oddeleniami, ostatní krajskí prokurátori, námestníci krajských prokurátorov, uvedených v III. stupnici funkčného služného, okresní prokurátori v sídlach okresných súdov, ktorých predseda je v IV. stupnici funkčného služného.

V. Predsedovia ostatných okresných súdov, predsedovia senátov krajských a okresných súdov, námestníci ostatných krajských prokurátorov, ostatní okresní prokurátori, námestníci okresných prokurátorov, uvedených v IV. stupnici funkčného služného.

VI. Ostatní sudcovia, ustanovení na okresných súdoch, námestníci okresných prokurátorov, uvedených v V. stupnici funkčného služného.

VII. Ostatní sudcovia, ustanovení na krajských súdoch.

§ 22.

Predpisy o úradnom odeve sudcov a konceptných úradníkov úradov verejnej obžaloby vydá vláda nariadením.

Časť druhá.
Príslušnosť a konanie v občianskych veciach právnych.

Výkon súdnej moci.

§ 23.

Súdnu moc v občianskych veciach právnych vykonávajú okresné súdy, krajské súdy a Najvyšší súd (súdy riadne), pokiaľ výkon tejto moci nie je zákonom prikázaný súdom osobitným alebo súdom rozhodčím.

§ 24.

Súdna moc sa vykonáva vo dvoch stoliciach. Nad okresným súdom je opravnou stolicou krajský súd, nad krajským súdom Najvyšší súd.

§ 25.

(1) Na súde prvej stolice vykonáva súdnu moc sudca z povolania ako samosudca, ak ide o:

a) zaistenie dôkazov alebo vydanie platobných rozkazov v konaní upomínacom, platobných rozkazov v konaní rozkaznom a zmenečnom, súdnych výpovedí a rozkazov v konaní nájomnom (árendovnom);

b) veci pozemnoknižné a registrové (firemné);

c) veci súdnictva nesporného okrem rozhodovania: o úprave pomerov súdnych chránencov, o pomere medzi manželmi a medzi rodičmi a deťmi a medzi rodičmi navzájom, o neprípustnosti držania v uzavrenom ústave a o zbavení svojprávnosti a vo veciach podľa zákona na ochranu nájomníkov, podľa zákona o udeľovaní nevyhnutných ciest a podľa restitučného zákona;

d) veci exekučné, okrem: sporov, vzniklých za exekučného konania alebo z jeho podnetu, a rozhodnutí o odklade exekučných úkonov;

e) dočasné opatrenia, pokiaľ o nich nerozhodol senát za konania;

f) úkony konkurzného a vyrovnacieho komisára;

g) úkony sudcu, dožiadaného a z rozkazu činného (vyslaného).

(2) Minister spravodlivosti môže nariadením ustanoviť ďalšie veci, v ktorých má vykonávať súdnu moc sudca z povolania ako samosudca.

(3) Ustanovenie zákona zo dňa 27. marca 1931, č. 57 Sb., o použití úradníkov vyššej pomocnej súdnej služby na súdoch a poručenských úradoch, ustanovenie § 4, ods. 1 dekrétu prezidenta republiky zo dňa 2. októbra 1945, č. 90 Sb., o úprave niektorých organizačných a služobných otázok v odbore súdnictva, a ustanovenie § 43, ods. 3 zákona zo dňa 12. júna 1942, č. 112 Sl. z., o organizácii súdov, úradov verejnej obžaloby a súdnej správy, zostávajú nedotknuté.

§ 26.
Porada a hlasovanie.

(1) Poradu i hlasovanie vedie predseda senátu.

(2) Sudcovia z ľudu hlasujú pred sudcami z povolania, a to starší pred mladšími. Predseda senátu hlasuje naposledy.

§ 27.
Odmietnutie sudcov.

(1) O odmietnutí predsedu okresného súdu rozhoduje predseda nadriadeného krajského súdu, o odmietnutí predsedu krajského súdu rozhoduje prvý predseda Najvyššieho súdu. O odmietnutí iného sudcu rozhoduje predseda súdu, na ktorom je sudca činný. O odmietnutí prvého predsedu Najvyššieho súdu rozhoduje Najvyšší súd v plenárnom zasadaní.

(2) Proti rozhodnutiu o odmietnutí nie je opravný prostriedok.

§ 28.
Delegácia.

(1) Právo na delegáciu prislúcha krajskému súdu; ak sa však má odňatá vec prikázať súdu v obvode iného krajského súdu, prislúcha toto právo Najvyššiemu súdu.

(2) Na návrh strany alebo účastníka konania možno delegovať iný súd i z dôvodu vhodnosti. V exekučnom, konkurznom, vyrovnacom a nespornom konaní možno toto opatrenie urobiť aj na návrh súdu.

(3) Ak vedie vymáhajúci veriteľ proti tomu istému dlžníkovi viac exekúcií na rôznych súdoch, možno opatrenie podľa odseku 2 urobiť aj pre jednotlivé exekučné úkony, pokiaľ povaha exekúcie slúčenie takých úkonov pripúšťa.

(4) Návrh na delegáciu nemá odkladný účinok. Rozhoduje sa o ňom bez ústneho prejednania. Súd, rozhodujúci o delegácii, môže urobiť pred rozhodnutím potrebné vyšetrenie.

(5) Proti rozhodnutiu o delegácii nie je opravný prostriedok.

§ 29.
Právna pomoc na žiadosť cudzozemského súdu alebo úradu.

(1) Ak má dožiadaný súd pochybnosti, či sa môže poskytnúť právna pomoc cudzozemskému súdu alebo úradu, oznámi to Ministerstvu spravodlivosti, ktoré zariadi potrebné. Opatrenie Ministerstva spravodlivosti je pre dožiadaný súd záväzné.

(2) Ustanovenie odseku 1 platí primerane, ak vzniknú z poskytovania právnej pomoci medzi súdom (úradom) dožadujúcim a dožiadaným neshody akéhokoľvek druhu.

Vecná príslušnosť.

§ 30.

Pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, náležia pred okresné súdy i občianske veci právne, prikázané podľa doterajších predpisov v prvej stolici krajským a zemským (hlavným) súdom, pracovným súdom (ďalej len pracovné spory) alebo banským rozhodčím súdom.

§ 31.

Z občianskych vecí právnych, prikázaných doteraz krajským súdom, náležia naďalej pred tieto súdy len veci majetkového práva, v ktorých jednou stranou (účastníkom) je národný podnik.

Doplnenie predpisov o miestnej príslušnosti.

§ 32.

Ak ide o osoby, zamestnané v mieste rozdielnom od miesta závodu alebo prevodzovne, je pre pracovné spory miestne príslušný i súd, v ktorého obvode je závod alebo prevodzovňa, alebo súd, v ktorého obvode sa má alebo mala konať práca alebo platiť mzda alebo iné služobné platy.

§ 33.

Tam, kde podľa doterajších predpisov rozhodovalo o určení miestnej príslušnosti domovské právo strany (účastníka), je príslušný súd v Prahe alebo v Bratislave; ak je tým súdom Okresný súd v Prahe, je príslušný Okresný súd civilný pre vnútornú Prahu.

§ 34.

Poručenský alebo opatrovnícky súd prenesie svoju príslušnosť vo veci poručenskej alebo opatrovníckej na súd nového bydliska alebo pobytu poručenca alebo opatrovanca, len čo sa o zmene jeho bydliska alebo pobytu dozvie.

§ 35.
Zmena inej príslušnosti.

O odpore proti povoleniu exekúcie alebo exekučného úkonu na základe cudzozemského exekučného titulu rozhoduje súd, ktorý exekúciu alebo exekučný úkon povolil, usnesením bez ústneho prejednania.

§ 36.
Spory o príslušnosť medzi súdmi riadnymi a osobitnými a rozhodčími.

Spory o príslušnosť medzi riadnymi a osobitnými súdmi a súdmi rozhodčími rozhoduje krajský súd, v ktorého obvode majú sídlo; ak ide o spor medzi súdmi v obvodoch rôznych krajských súdov, rozhoduje Najvyšší súd. Ak rozhodol už v tom alebo onom prípade o otázke príslušnosti krajský súd, na rozhodnutie sporu o príslušnosť povolaný, alebo Najvyšší súd, je toto rozhodnutie záväzné.

§ 37.

Vedenie verejných kníh.

(1) Verejné knihy o nehnuteľnostiach vedú okresné súdy. Príslušný viesť verejné knihy je, pokiaľ nie je ďalej ustanovené inak, okresný súd, v ktorého obvode je celkom alebo z hlavnej časti nehnuteľnosť, ktorá tvorí pozemnoknižné teleso.

(2) Zemské desky a pozemkové knihy, vedené dosiaľ Krajským súdom civilným v Prahe, vedie Okresný súd civilný pre vnútornú Prahu; zemské desky, vedené dosiaľ Krajským súdom v Brne, vedie Okresný súd civilný pre Brno-mesto; zemské desky, vedené dosiaľ Krajským súdom v Opave, vedie Okresný súd v Opave.

(3) Banské knihy vedú:

a) Okresný súd v Plzni pre obvody krajských súdov v Prahe, Plzni a v Českých Budejoviciach;

b) Okresný súd v Moste pre obvod Krajského súdu v Ústí nad Labem;

c) Okresný súd v Kutnej Hore pre obvody krajských súdov v Pardubiciach, Hradci Královej a v Liberci;

d) Okresný súd v Chebe pre obvod Krajského súdu v Karlových Varoch;

e) Okresný súd pre Ostravu-západ v Ostrave pre obvody krajských súdov v Brne, Olomouci, Ostrave, v Zlíne a v Jihlave;

f) Okresný súd v Banskej Bystrici pre obvody krajských súdov v Bratislave, Banskej Bystrici, Nitre a v Žiline;

g) Okresný súd v Spišskej Novej Vsi pre obvody krajských súdov v Košiciach a v Prešove.

(4) Železničnú knihu, vedenú dosiaľ Krajským súdom civilným v Prahe, vedie Okresný súd civilný pre vnútornú Prahu. Príslušnosť Okresného súdu civilného pre Brno-mesto a Okresného súdu v Bratislave viesť železničné knihy zostáva nedotknutá.

§ 38.
Vedenie obchodných a spoločenstevných registrov.

(1) Obchodné (firemné) a spoločenstevné registre vedie okresný súd v sídle krajského súdu pre celý obvod krajského súdu. V Prahe vedie tieto registre Okresný súd civilný pre vnútornú Prahu, v Brne Okresný súd civilný pre Brno-mesto, v Ostrave Okresný súd pre Ostravu-západ.

(2) Okresné súdy, príslušné viesť obchodné (firemné) a spoločenstevné registre, vydávajú tiež potvrdenie o tom, že obchodné knihy sú podľa právnych predpisov riadne vedené.

§ 39.
Zastúpenie.

(1) V konaní pred súdmi prvej stolice nie sú strany (účastníci) povinné sa nechať zastupovať advokátom; ak nepresahuje hodnota predmetu sporu 5.000 Kčs, je v pracovných sporoch zastúpenie advokátom vylúčené. V odvolacom konaní musia strany byť zastúpené advokátom, v pracovných sporoch však môžu byť zamestnanci zastúpení aj práva znalými zamestnancami jednotnej odborovej organizácie.

(2) Splnomocnencom môže byť každá spôsobilá osoba, ktorá je svojprávna, štátne spoľahlivá a občiansky bezúhonná a, pokiaľ nie je advokátom alebo notárom, s účinkom prísahy vyhlási, že stranu (účastníka) zastupuje bez odplaty. Ak nie je strana (účastník) schopná srozumiteľne sa vyjadrovať, môže jej súd uložiť, aby si ustanovila splnomocnenca.

Konanie.

§ 40.

(1) Pokiaľ v tomto zákone nie je ustanovené inak, platia o konaní pred súdmi prvej stolice doterajšie predpisy o konaní pred súdmi okresnými.

(2) Ak rozhoduje súd prvej stolice v senáte, platia o právach a povinnostiach predsedu senátu doterajšie predpisy o právach a povinnostiach predsedu senátu na krajskom súde.

(3) Pokiaľ Najvyšší súd rozhoduje ako odvolací súd, platí o konaní pred nim ustanovenie civilných súdnych poriadkov o odvolacom konaní.

§ 41.

Pri vybavení žaloby skúma súd z moci úradnej tiež, či ide o spor pracovný alebo o spor z národného poistenia. Strana môže vzniesť námietku, že ide alebo nejde o taký spor, najneskoršie na prvom roku (ústnom pojednávaní) skôr než sa pustila do pojednávania o veci samej. Ak sú tu pochybnosti alebo ak bola vznesená námietka, rozhodne súd o tejto otázke oddelene; do rozhodnutia je prípustný rekurz. V hlavnej veci pokračuje súd až po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

§ 42.

Strany môžu predložiť po jednom prípravnom spise, len ak to zvolil súd na ústnom pojednávaní, pretože ide o rozsiahle skutkové tvrdenia alebo o zložitý právny pomer. Ak sú strany zastúpené advokátmi, môže im súd v takých prípadoch predloženie prípravného spisu uložiť; ak nie sú, môže predseda vypočuť k príprave ústneho pojednávania strany a spísať o tom zápisnicu.

§ 43.

I v súdnom konaní spornom môže súd vykonávať ktorýkoľvek dôkaz z moci úradnej; pri svojom rozhodovaní vezme do úvahy tiež skutočnosti, ktoré stranami síce prednesené neboly, vyšli však v konaní inak najavo.

§ 44.

Kde doterajšie predpisy o súdnom konaní určujú lehotu 14 dní, nahradzuje sa táto lehota lehotou 15 dní.

§ 45.

Rozsudky sa vyhotovujú písomne a doručujú stranám; odvolacia lehota sa počíta vždy odo dňa doručenia.

§ 46.

Opravný prostriedok proti rozhodnutiu súdu prvej stolice možno podať ústne do zápisnice alebo písomným podaním. Opravný prostriedok musí tiež obsahovať aspoň stručné dôvody, skutkové tvrdenia a označenia dôkazov; advokátov podpis nie je potrebný.

§ 47.

(1) Odvolací súd prejednáva vec v medziach odvolacích návrhov znovu. O tom, či sa má už vykonaný dôkaz opakovať, či sa majú použiť výsledky skorej už vykonaného dôkazu, rozhodne odvolací súd, zhodnotiac starostlivo všetky okolnosti prípadu.

(2) Strany môžu v odvolacom konaní predniesť tiež skutkové okolnosti a ponúknuť dôkazy, ktoré v konaní pred prvým súdom neboly uvedené alebo ponúknuté.

§ 48.

Rekurz možno oprieť o nové skutočnosti a nové dôkazy.

§ 49.

(1) V opravnom konaní nemožno, vynímajúc nárok na náhradu trov opravného konania, vzniesť nový nárok a nemožno zmeniť žalobu ani so súhlasom odporcovým.

(2) Odvolacie dôvody a návrhy možno do konca ústneho odvolacieho pojednávania zmeniť; trovy tým vzniklé však treba odporcovi nahradiť.

Konanie vo veciach národného poistenia.

§ 50.

(1) Rozhodovať o opravných prostriedkoch proti výmerom Ústrednej národnej poisťovne náleží okrem vecí, uvedených v odseku 2, okresnému súdu, v ktorého obvode je sídlo poisťovne (ústredne alebo územnej organizačnej zložky Ústrednej národnej poisťovne), ktorá výmer vydala. Ak podáva opravný prostriedok poistenec (jeho rodinný príslušník alebo pozostalý), môže miesto tohto súdu voliť súd, v ktorého obvode má svoje bydlisko.

(2) Rozhodovať vo sporoch o dávky dôchodkového národného poistenia (§ 60 zákona zo dňa 15. apríla 1948, č. 99 Sb., o národnom poistení), počítajúc v to dávky z dôchodkového pripoistenia (§§ 143 a 144 toho istého zákona) náleží krajskému súdu, v ktorého obvode má žalobca svoje bydlisko.

(3) Rozhodovať:

o sporoch z pripoistenia podľa §§ 143 a 144 zák. č. 99/1948 Sb., neuvedených v odseku 2 a o veciach podľa §§ 149 a 151 toho istého zákona;

o opravných prostriedkoch proti výmerom príplatkových ústavov podľa § 17 zákona zo dňa 15. apríla 1948, č. 98 Sb., o sústredení penzijného poistenia súkromných zamestnancov vo vyšších službách a o niektorých ďalších opatreniach v odbore verejnoprávneho sociálneho poistenia;

o sporoch medzi Ústrednou národnou poisťovňou a zdravotnými ústavmi (zariadeniami) podľa §§ 198 a 199 zák. č. 99/1948 Sb., vzniklých pri vykonávaní toho istého zákona, náleží okresnému súdu, v ktorého obvode je sídlo žalovanej strany, a ak je ňou Ústredná národná poisťovňa, okresnému súdu, v ktorého obvode je sídlo príslušnej územnej organizačnej zložky.

§ 51.

(1) Opravným prostriedkom proti výmerom Ústrednej národnej poisťovne alebo príplatkového ústavu, ktorými sa rozhodlo o dávke z poistenia alebo o rodinnom prídavku podľa zákona zo dňa 13. decembra 1945, čís. 154 Sb., o rodinných prídavkoch niektorých osôb, poistených pre prípad nemoci, v znení noviel, je žaloba. Opravným prostriedkom proti ostatným výmerom je sťažnosť.

(2) Opravný prostriedok treba podať do 30 dní odo dňa doručenia výmeru na okresnej národnej poisťovni, v ktorej obvode strana býva, po prípade príplatkovému ústavu, ktorý výmer vydal, a to písomne vo dvoch vyhotoveniach alebo ústne do zápisnice. Opravný prostriedok podaný na inej než príslušnej organizačnej zložke Ústrednej národnej poisťovne alebo na niektorom súde, pokladá sa za platne podaný.

(3) Ak požiada strana poisťovňu (príplatkový ústav) pred uplynutím lehoty podľa odseku 2 o oznámenie výpočtu dôchodku, počíta sa lehota, uvedená v odseku 2, odo dňa doručenia tohto výpočtu strane.

(4) Poisťovňa (príplatkový ústav) môže do 15 dní odo dňa podania opravného prostriedku sama mu vyhovieť; ak tak neurobí, je povinná ho v uvedenej lehote predložiť príslušnému súdu.

§ 52.

(1) Pre konanie o žalobách platia predpisy o súdnom konaní spornom. Pre konanie o sťažnostiach (§ 51, ods. 1, veta druhá) platia predpisy súdneho konania nesporného.

(2) Z ustanovenia odseku 1 platia tieto odchýlky:

a) súd pojednáva a rozhoduje tiež za neprítomnosti riadne predvolaných strán;

b) rozsudok pre zmeškanie nemožno vyniesť;

c) v sporoch o dávky z poistenia môže žalobná žiadosť a rozsudok znieť na uznanie nároku bez uvedenia jeho výšky, v ktorom prípade je poisťovňa povinná najneskoršie do 15 dní od právoplatnosti rozsudku vydať výmer o výške prisúdenej dávky.

(3) Odvolacia (rekurzná) lehota robí 30 dní odo dňa doručenia rozhodnutia.

§ 53.

Krajské súdy založia pre svoj obvod zoznam znalcov lekárov z odboru národného poistenia. Do tohto zoznamu nech sú zapisovaní lekári, ktorí vykazujú niekoľkoročnú úspešnú činnosť v posudkových otázkach sociálneho poistenia a nie sú úradnými lekármi poisťovne (§ 188 zák. č. 99/1948 Sb.) . Pred zápisom lekára do tohto zoznamu nech je vypočutá jednotná odborová organizácia a Ústredná národná poisťovňa.

§ 54.

(1) Poistenci (rodinní príslušníci, pozostalí) môžu sa pred súdmi nechať zastupovať zamestnancami jednotnej odborovej organizácie, po prípade vrcholných záujmových organizácií, Ústredná národná poisťovňa svojimi zamestnancami.

(2) V odvolacom konaní musia byť strany zastúpené advokátom alebo osobami, uvedenými v odseku 1, ak sú tieto osoby práva znalé.

(3) Pre zastúpenie Ústrednej národnej poisťovne pri vymáhaní poistného súdnou exekúciou platí ustanovenie predchádzajúcich odsekov obdobne.

Sťažnosť pre zachovanie zákona.

§ 55.

(1) Generálny prokurátor môže do právoplatného rozhodnutia súdu riadneho, osobitného alebo rozhodčieho podať sťažnosť pre zachovanie zákona, ak je toho názoru, že v konaní alebo pri rozhodovaní bol porušený zákon. Pre vady konania možno sťažnosť podať len vtedy, ak ide o vec odňatú tuzemskému súdnictvu alebo aspoň súdom riadnym alebo ak maly vady konania za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

(2) Sťažnosť pre zachovanie zákona nemožno podať proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu.

(3) Generálny prokurátor je podriadený ministrovi spravodlivosti.

§ 56.

(1) Sťažnosť pre zachovanie zákona sa podáva písomne na Najvyššom súde.

(2) Okrem všeobecnej náležitosti podania musí sťažnosť obsahovať:

a) označenie rozhodnutia, proti ktorému smeruje;

b) údaj o tom, v čom sa spatruje porušenie zákona, s náležitým odôvodnením;

c) určité vyhlásenie, či sa navrhuje len vyslovenie, že bol zákon porušený, alebo i zrušenie či zmena pôvodného rozhodnutia a aká.

(3) Generálny prokurátor môže až do rozhodnutia o sťažnosti meniť jej dôvody a návrh.

§ 57.

Generálny prokurátor si môže vyžiadať od ktoréhokoľvek súdu spisy o právoplatne skončenom konaní, aby mohol posúdiť, či sú tu dôvody na podanie sťažnosti pre zachovanie zákona.

§ 58.

Sťažnosť pre zachovanie zákona nie je viazaná lehotou.

§ 59.

Ak navrhuje generálny prokurátor tiež zrušenie alebo zmenu pôvodného rozhodnutia, môže Najvyšší súd i z úradnej moci až do právoplatného rozhodnutia o tomto návrhu odložiť vykonateľnosť pôvodného rozhodnutia.

§ 60.

O sťažnosti pre zachovanie zákona rozhoduje Najvyšší súd rozsudkom po ústnom pojednávaní, na ktoré predvoláva len generálneho prokurátora. Najvyšší súd môže i z úradnej moci nariadiť potrebné vyšetrenie.

§ 61.

Vo svojom rozsudku vysloví Najvyšší súd, že bol porušený zákon, alebo sťažnosť zamietne. Rozsudok musí byť odôvodnený a treba ho podľa možnosti doručiť i stranám (účastníkom) alebo ich právnym nástupcom.

§ 62.

Ak vyslovil Najvyšší súd vo svojom rozsudku, že bol porušený zákon, môže strana (účastník) alebo jej právny nástupca do pätnásť dní odo dňa doručenia rozsudku navrhnúť na súde, ktorý vo veci rozhodol v prvej stolici, zrušenie alebo zmenu pôvodného rozhodnutia. Ak bol taký návrh urobený alebo ak podal už taký návrh generálny prokurátor, urobí súd, ktorý vo veci rozhodol v prvej stolici, opatrenie, vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho súdu, súc pritom viazaný jeho právnym názorom. Pre toto konanie platia predpisy o obnove primerane.

§ 63.

Okrem prípadu, uvedeného v § 62, nemá rozsudok Najvyššieho súdu právny účinok na právne pomery strán (účastníkov) pôvodného konania. Právne pomery tretích osôb nemôžu byť dotknuté ani novým rozhodnutím vo veci samej, iba že by im porušenie zákona známe bolo alebo byť muselo.

Časť tretia.
Príslušnosť a konanie v trestných veciach.

§ 64.
Súdy.

Súdnu moc v trestných veciach vykonávajú okresné súdy, krajské súdy, Štátny súd a Najvyšší súd.

Príslušnosť.

§ 65.

Okresný súd koná a rozhoduje o všetkých súdne trestných činoch, pokiaľ o nich nenáleží súdiť Štátnemu súdu.

§ 66.

Krajský súd koná a rozhoduje o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiu a opatreniu okresného súdu, ak nie je inak ustanovené. Proti takým rozhodnutiam krajského súdu nie je opravný prostriedok.

§ 67.
Úrady verejnej obžaloby.

Úkony verejnej obžaloby vykonáva na okresnom súde okresná prokuratúra, na krajskom súde krajská prokuratúra.

§ 68.
Všeobecná zásada o konaní.

(1) Pokiaľ tento zákon neustanovuje inak, platia o konaní pred okresným súdom primerane ustanovenia trestných poriadkov a predpisov ich meniacich a doplňujúcich o konaní pred krajským súdom ako súdom prvej stolice.

(2) Ak neustanovuje tento zákon inak, robí opatrenia a rozhodnutia, prislúchajúce podľa trestných poriadkov sborovému súdu druhej stolice, krajský súd, rozhodnutia a opatrenia, prislúchajúce krajskému súdu, okresný súd; rozhodnutia a opatrenia, prislúchajúce radnej komore (obžalobnému senátu) alebo jej predsedovi, robí senát okresného súdu alebo predseda senátu.

(3) Strana, ktorá sa cíti ukrátená rozhodnutím alebo opatrením predsedu senátu, môže žiadať, aby rozhodol senát.

§ 69.
Hlasovanie.

Sudcovia z ľudu hlasujú pred sudcami z povolania, a to starší pred mladšími. Predseda senátu hlasuje naposledy.

§ 70.
Obhajoba.

Ak sa koná o trestnom čine, na ktorý zákon ustanovuje trest smrti alebo trest na slobode dlhší než päť rokov, musí obžalovaný mať pre hlavné pojednávanie a pre opravné konanie obhajcu; ak si nevezme obhajcu sám, alebo ak mu ho nevezme ten, kto má právo vziať mu obhajcu, zriadi mu obhajcu súd.

§ 71.
Predĺženie väzby.

Povoliť predĺženie väzby nad dva mesiace podľa § 190 tr. ř. prislúcha senátu okresného súdu.

§ 72.
Delegácia.

Právo na delegáciu prislúcha krajskému súdu, ktorý rozhoduje s konečnou platnosťou; ak sa však má odňatá vec prikázať súdu v obvode iného krajského súdu, prislúcha toto právo Najvyššiemu súdu.

§ 73.
Spory o príslušnosť.

Spory o príslušnosť medzi okresnými súdmi, podriadenými tomu istému krajskému súdu, rozhoduje s konečnou platnosťou krajský súd obom nadriadený; spory o príslušnosť medzi inými súdmi rozhoduje Najvyšší súd.

§ 74.
Odmietnutie.

(1) O odmietnutí predsedu okresného súdu rozhoduje predseda krajského súdu, o odmietnutí predsedu krajského súdu prvý predseda Najvyššieho súdu. O odmietnutí iného sudcu a o odmietnutí zapisovateľa rozhoduje predseda súdu, na ktorom je sudca alebo zapisovateľ činný. O odmietnutí prvého predsedu Najvyššieho súdu rozhoduje Najvyšší súd v plenárnom zasadaní.

(2) Proti rozhodnutiu o odmietnutí nie je opravný prostriedok.

Prípravné vyšetrovanie.

§ 75.

(1) Prípravné vyšetrovanie (vyšetrovanie) sa musí konať, len ak ide o zločin, na ktorý zákon ustanovuje trest smrti alebo trest na slobode dlhší než päť rokov, a v konaní proti neprítomnému.

(2) Vyšetrujúci sudca je povinný vyhovieť návrhu verejného obžalobcu na začatie prípravného vyšetrovania (vyšetrovania).

§ 76.

Proti rozhodnutiu vyšetrujúceho sudcu o nariadení alebo zrušení väzby možno si sťažovať do troch dní k senátu okresného súdu; proti rozhodnutiu senátu nie je opravný prostriedok.

Obžalovacie konanie.

§ 77.
Obžalovací spis musí obsahovať:

1. meno obvineného, a pokiaľ možno, tiež deň a miesto jeho narodenia, jeho zamestnanie a bydlisko;
2. označenie trestného činu stručným opísaním skutkového stavu podľa obsahu udania alebo podľa výsledkov prípravného konania, uvedením zákonných znakov a pomenovaním činu podľa ustanovenia trestného zákona;
3. označenie dôkazov, ktoré majú byť vykonané na hlavnom pojednávaní.

§ 78.

(1) Obžalovací spis sa podáva u predsedu senátu v potrebnom počte vyhotovení.

(2) Ak senát je toho názoru, že súd, na ktorom sa podáva obžalovací spis, nie je na prejednanie veci príslušný, postúpi vec príslušnému súdu.

(3) Predseda senátu nechá doručiť obžalovací spis obvinenému, a to, ak je obvinený vo väzbe, do dvadsaťštyri hodín od dôjdenia obžalovacieho spisu súdu alebo od nariadenia väzby.

§ 79.

Rozhodnúť o väzbe po podaní obžalovacieho spisu prislúcha senátu.

§ 80.

Ak bola nariadená väzba iba po podaní obžaloby, nech sa zatknutý vypočuje do štyridsaťosem hodín predsedom senátu.

Príprava hlavného pojednávania.

§ 81.

(1) Deň hlavného pojednávania určí predseda senátu tak, aby obžalovanému zostala na prípravu obhajoby od doručenia predvolania aspoň trojdenná lehota. Táto lehota smie byť skrátená len so súhlasom obžalovaného.

(2) O odročení hlavného pojednávania rozhoduje predseda senátu.

§ 82.

Ak ustúpi obžalobca od obžaloby pred začiatkom hlavného pojednávania, zastaví konanie predseda senátu.

§ 83.

O trestnom čine, spáchanom za hlavného pojednávania v zasadacej sieni, nemožno ihneď rozhodnúť, ak zakladá konanie skutkovú podstatu činu trestného podľa zákona zo dňa 6. októbra 1948, č. 231 Sb., na ochranu ľudovodemokratickej republiky.

§ 84.
Sťažnosť.

Lehota na podanie akejkoľvek sťažnosti, prípustnej v trestnom konaní, robí tri dni, ak ustanovujú iné zákony lehotu dlhšiu. Osobitné lehoty, určené na vykonanie sťažnosti, sa zrušujú.

Odvolanie.

§ 85.

Rozsudku okresného súdu možno odporovať odvolaním:

1. pre výrok o vine,
2. pre výroky o treste a o zabezpečovacom opatrení a pre výroky s nimi súvisiace,
3. pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré mohlo mať vplyv na výroky, uvedené pod č. 1 alebo 2.

§ 86.

(1) V prospech obžalovaného môže podať odvolanie vedľa neho jeho obhajca, manžel (druh, družka), jeho zákonný zástupca, príbuzní v priamom rade a verejný obžalobca; proti vôli obžalovaného však len jeho obhajca, otec, matka a zákonný zástupca, a to len ak je obžalovaný maloletý. Tieto osoby môžu podať odvolanie iba v lehote a vôbec podľa ustanovení platných pre obžalovaného; nie je však treba im pre to doručovať rozsudok, iba ak by o to žiadaly.

(2) Osoba, oprávnená podať odvolanie, sa ho môže bez újmy práva iných osôb vzdať. Obhajca sa smie vzdať odvolania len s výslovným svolením obžalovaného alebo jeho zákonného zástupcu.

§ 87.

V neprospech obžalovaného môže podať odvolanie len obžalobca.

§ 88.

(1) Obžalobca môže podať odvolanie ako proti oslobodzujúcemu, tak proti odsudzujúcemu rozsudku.

(2) Obžalovaný môže podať odvolanie proti odsudzujúcemu rozsudku; proti oslobodzujúcemu rozsudku ho môže podať len, ak sa ho dotýka niektorý výrok, pojatý do rozsudku.

(3) Iná osoba, ktorej sa rozsudkom uložila povinnosť alebo ručenie za povinnosť obžalovaného (osoba zúčastnená), môže podať odvolanie len proti výroku, pojatého do rozsudku, ktorý sa jej dotýka, a to i keď nebola upovedomená o hlavnom pojednávaní.

§ 89.

(1) Odvolanie sa podáva na súde, proti ktorého rozsudku smeruje. Ak bol rozsudok doručený mimo obvodu okresného súdu, ktorý ho vyniesol, môže sa odvolanie podať ústne do zápisnice tiež na okresnom súde, v ktorého obvode sa stalo doručenie. Obžalovaný môže podať odvolanie ústne do zápisnice tiež na súde, na ktorom je uväznený, alebo na predstavenom samostatnom trestnom alebo zabezpečovacom ústave, na ktorom sa na ňom vykonáva trest alebo zabezpečovacie opatrenie.

(2) Odvolanie nech sa podá do troch dní od vyhlásenia rozsudku; ak však požiada obžalovaný v tejto lehote o doručenie rozsudku, alebo ak nebol prítomný pri vyhlásení rozsudku, môže podať

odvolanie do troch dní od jeho doručenia. Ak bolo odvolanie podané ústne, je lehota na jeho podanie zachovaná, ak sa zápisnica o odvolaní spísala skôr, než uplynula.

§ 90.

(1) Podanie odvolania má odkladný účinok. Prepustenie oslobodeného obžalovaného z väzby sa však odloží, ak podá verejný obžalobca odvolanie ihneď po vynesení rozsudku a ak sú tu skutočnosti, odôvodňujúce ďalšie trvanie väzby; to platí tiež, ak vysloví súd v odsudzujúcom rozsudku, že započítaním väzby alebo iného trestu je trest odpykaný alebo že sa výkon trestu podmienečne odkladá. Proti tomuto rozhodnutiu o väzbe možno si sťažovať na krajskom súde.

(2) Čas, ktorý odsúdený od vyhlásenia rozsudku prvej stolice trávil vo väzbe, sa započítava do trestov na slobode a trestov peňažných.

§ 91.

(1) Okresný súd odmietne odvolanie, ak bolo podané oneskorene. Ako oneskorené nemôže však byť odmietnuté odvolanie, ktoré odvolateľ podal oneskorene len preto, že sa spravoval nesprávnym právnym ponaučením. O odmietnutí odvolania rozhodne senát, proti ktorého rozsudku odvolanie smeruje.

(2) Na odmietnutie odvolania podľa odseku 1 si možno sťažovať do troch dní od oznámenia usnesenia odvolateľovi. O odkladnom účinku takej sťažnosti platí to isté, čo je ustanovené o odkladnom účinku odvolania (§ 90, ods. 1). Ak vyhovie krajský súd sťažnosti, rozhodne o odvolaní samom.

§ 92.

(1) Ak neodmietne okresný súd odvolanie, doručí ho alebo odpis zápisnice o ňom spísaný, odporcovi a pripomenie mu, že má právo do troch dní podať odpoveď na odvolanie. Odpisy podaní, v ktorých odvolateľ odôvodnil odvolanie po jeho podaní, nech sú odporcovi odvolateľa dodatočne zaslané.

(2) Keď odvolateľov odporca podá včas odpoveď, alebo keď uplynie lehota na to určená, predloží okresný súd spisy krajskému súdu. Zároveň doručí podanú odpoveď odvolateľovi.

(3) Ak však proti rozsudku, proti ktorému podal odvolanie verejný obžalobca, nepodala tiež iná osoba odvolanie, zašle okresný súd spisy krajskej prokuratúre; to urobí tiež, ak bolo odvolanie, podané inou osobou, vzaté späť alebo ak bolo také odvolanie okresným súdom odmietnuté a proti odmietnutiu nebola podaná sťažnosť. Ak sotrvá krajská prokuratúra na odvolaní, zašle spisy krajskému súdu, inak ich vráti okresnému súdu s podotknutím, že od odvolania upúšťa.

§ 93.

Predseda odvolacieho senátu alebo senát sám môžu pred rozhodnutím nariadiť potrebné vyšetrenie.

§ 94.

(1) Krajský súd odmietne odvolanie v neverejnom zasadaní, ak sa malo ako oneskorené odmietnuť už okresným súdom, alebo ak bolo podané osobou, ktorá na podanie odvolania nie je oprávnená, alebo ak sa vzdala odvolania osoba na to oprávnená.

(2) Ak opomenul okresný súd neprávom vysloviť svoju vecnú nepríslušnosť, zruší krajský súd v neverejnom zasadaní rozsudok a nariadi, aby sa vec postúpila príslušnému súdu.

§ 95.

(1) Pri rozhodovaní o odvolaní preskúma krajský súd rozsudok okresného súdu vo všetkých výrokoch, proti ktorým môže odvolateľ podať odvolanie, i konanie jemu predchádzajúce, a to s hľadiska všetkých dôvodov, pre ktoré by odvolateľ mohol rozsudku odporovať (§ 85).

(2) Ak je podané odvolanie proti odsudzujúcemu rozsudku v prospech obžalovaného, nesmie sa výrok okresného súdu o treste a o zabezpečovacom opatrení zmeniť v neprospech obžalovaného; ak je však podané tiež odvolanie, ktoré môže spôsobiť zmenu rozsudku v týchto výrokoch v neprospech obžalovaného, platí toto ustanovenie len, ak sa odporcovo odvolanie zamietlo.

(3) Ak prospieva dôvod, o ktorý sa opiera opatrenie krajského súdu v prospech jedného obžalovaného tiež spoluobžalovanému, má krajský súd rozšíriť opatrenie i na tohto spoluobžalovaného.

§ 96.

Ak sú skutkové zistenia, ktoré sú základom rozsudku okresného súdu, tak nedostatočné, že je potrebné hlavné pojednávanie opakovať, môže krajský súd v neverejnom zasadaní zrušiť rozsudok a prikázať vec okresnému súdu, ktorý rozhodol v prvej stolici, aby ju znovu prejednal a rozhodol.

§ 97.

Ak nebolo odvolanie vybavené v neverejnom zasadaní, rozhodne o ňom krajský súd po ústnom pojednávaní. Pritom použije primerane ustanovenie o hlavnom pojednávaní, pokiaľ sa v ďalšom neustanovuje nič iné.

§ 98.

(1) Ak navrhne niektorá strana, aby sa vykonal nový dôkaz alebo aby sa opakoval dôkaz, vykonaný okresným súdom, a ak nehodlá predseda odvolacieho senátu návrhu vyhovieť, alebo ak odporuje návrhu druhá strana, rozhodne senát.

(2) Predseda odvolacieho senátu alebo senát sám môžu i bez návrhu strán nariadiť, aby niektorý dôkaz bol vykonaný alebo aby niektorá skutočnosť bola zistená alebo objasnená.

(3) V prípadoch, uvedených v odsekoch 1 a 2 rozhodne zároveň predseda odvolacieho senátu alebo senát, či sa má pripustený dôkaz vykonať v ústnom pojednávaní pred krajským súdom alebo či ho má vykonať dožiadaný sudca. Pri vykonávaní takého dôkazu sa dožiadaný sudca spravuje ustanoveniami trestného poriadku o prípravnom konaní, s tou odchýlkou, že svedkov vezme do prísahy, pokiaľ nie sú zákonné prekážky.

(4) Rozhodnutia a opatrenia, uvedené v odsekoch 1 až 3, sa majú urobiť pokiaľ možno už pred ústnym pojednávaním o odvolaní v neverejnom zasadaní.

§ 99.

Na neverejné zasadania a na ústne pojednávanie pred krajským súdom nech je vždy pozvaná krajská prokuratúra, i keď ide o vec súkromnožalobnú.

§ 100.

(1) Oznámenie o ustanovení ústneho pojednávania sa urobí súkromnému obžalobcovi, obžalovanému a zúčastnenej osobe tak, aby im ostala od doručenia predvolania lehota aspoň

trojdňová. Pokiaľ predseda senátu alebo senát nepokladajú ich účasť na pojednávaní za potrebnú, pripomenie sa im pritom, že majú právo zúčastniť sa na ústnom pojednávaní, že však nie sú povinní prísť, a že keby neprišli, ani sa nedali zastupovať, prečíta sa ich odvolanie a podanie, odôvodňujúce odvolanie alebo odpoveď na odvolanie.

(2) O ustanovení ústneho pojednávania sa upovedomia tiež zástupca súkromného obžalobcu, obhajca a zástupcovia zúčastnených osôb.

§ 101.

(1) Na ústnom pojednávaní vyloží najprv zpravodaj stav veci. Odvolanie, podanie, odôvodňujúce odvolanie a odpoveď tých, ktorí neprišli, nech sú prečítané. Potom sa vykonávajú podľa okolností nové dôkazy alebo sa opakujú dôkazy, vykonané už okresným súdom. Ak nepríde niektorá strana, predpokladá sa, že súhlasí s prečítaním písomností. Krajský súd môže pri svojom rozhodovaní brať zreteľ na nový alebo na opakovaný dôkaz len vtedy, ak bol vykonaný na tomto pojednávaní samom, alebo ak bola na ňom prečítaná zápisnica o ňom.

(2) Po vykonaní dôkazov sa vypočúvajú strany a zúčastnené osoby v poradí, ktoré určí predseda. Obžalovanému a jeho obhajcovi prislúcha v každom prípade posledné slovo.

§ 102.

(1) Krajský súd odmietne odvolanie po ústnom pojednávaní, ak je tu dôvod, pre ktorý sa malo odmietnuť na zasadaní neverejnom.

(2) Krajský súd zamietne odvolanie, ak ho uzná za neodôvodnené.

(3) Ak zistí krajský súd, že odvolanie je odôvodnené, zruší rozsudok okresného súdu a rozhodne zpravidla vo veci samej. Ak sa nemožno však obísť bez konania nového hlavného pojednávania, vráti vec okresnému súdu, aby ju znovu prejednal a o nej rozhodl. Ak je chybná len časť rozsudku, a ak je táto časť oddeliteľná od ostatných, môže sa krajský súd obmedziť na zrušenie tejto časti.

§ 103.

Rozsudkom rozhodne krajský súd o odvolaní, ak rozhoduje vo veci samej.

§ 104.

Pri novom rozhodovaní je okresný súd viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil krajský súd.

§ 105.
Sťažnosť pre zachovanie zákona.

(1) Generálny prokurátor môže proti každému právoplatnému rozhodnutiu trestného súdu, ktorým bol porušený zákon, podať sťažnosť pre zachovanie zákona. Takú sťažnosť nemožno podať proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu.

(2) O sťažnosti rozhoduje Najvyšší súd na verejnom zasadaní.

(3) Ak zistí Najvyšší súd, že sťažnosť je odôvodnená, vysloví rozsudkom, že bol rozhodnutím, proti ktorému sťažnosť smeruje, porušený zákon. Ináč sťažnosť zamietne.

(4) Výrok Najvyššieho súdu, že bol porušený zákon, sa zpravidla nedotýka platnosti rozhodnutia, o ktoré ide. Ak však bol zákon porušený v neprospech obvineného, zruší Najvyšší súd nezákonné rozhodnutie, a ak došlo porušením zákona k rozsudku, rozhodne vo veci samej, po prípade nariadi súdu, o ktorého rozhodnutie ide, alebo inému súdu toho istého druhu, aby znovu rozhodol alebo

vec prejednal a o nej rozhodol; ak bol zákon porušený v prospech obvineného, môže také opatrenie urobiť, len ak podal generálny prokurátor sťažnosť do šesť mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, o ktoré ide.

§ 106.
Odmeny a náhrady.

(1) Nárok znalcov na odmenu upravuje vládne nariadenie.

(2) Proti výmere svedočného, znalečného a poplatkov tlmočnických, upravených vyšetrujúcim sudcom, môže svedok, znalec, alebo tlmočník podať do troch dní od upovedomenia rozklad, o ktorom s konečnou platnosťou rozhodne senát. Proti vyrubeniu poplatkov senátom nie je opravný prostriedok.

§ 107.
Obnova.

(1) O návrhu na povolenie obnovy trestného konania rozhoduje senát na verejnom zasadaní.

(2) Proti rozhodnutiu o návrhu na obnovu si možno sťažovať do troch dní od jeho doručenia. Krajský súd rozhoduje o sťažnosti na neverejnom zasadaní.

§ 108.
Výkon trestu.

(1) Rozhodnutia a opatrenia čo do výkonu trestu, ktoré podľa trestných poriadkov a predpisov ich meniacich a doplňujúcich náležia súdu, robí senát okresného súdu, ktorý rozhodol vo veci v prvej stolici.

(2) Výkon trestu na Slovensku patrí do pôsobnosti okresnej prokuratúry. Pôsobnosť, ktorá čo do výkonu trestu prislúcha podľa trestného poriadku hlavnému prokurátorovi, vykonáva krajský prokurátor.

§ 109.
Stanné právo.

(1) Potrebnosť konania podľa stanného práva vyhlasuje minister vnútra po dohode s ministrom spravodlivosti.

(2) Ako stanný súd koná a rozhoduje okresný súd v päťčlennom senáte, zloženom z dvoch sudcov z povolania a troch sudcov z ľudu.

§ 110.
Konanie o priestupkoch a prečinoch.

(1) V konaní pre priestupky platia tieto odchýlky:

a) prípravné vyšetrovanie (vyšetrovanie) sa nekoná;

b) prípravné vyhľadávanie (stopovanie) môže vyšetrujúci sudca konať len na návrh verejného obžalobcu;

c) väzbu možno nariadiť len pre nebezpečie úteku alebo pôsobenie na svedkov, znalcov alebo osoby vo veci zúčastnené;

d) nie je prípustné vydať na obvineného zatykač, ani prehľadávať papiere tretích osôb, ani zabavovať alebo otvárať listy;

e) kde treba znalecký posudok, stačí pribrať iba jedného znalca;

f) obžalovací spis nahradzuje návrh na potrestanie, v ktorom sa uvedie meno obvineného a označí trestný čin, buď zákonným pomenovaním, alebo stručným uvedením skutočností; návrh na potrestanie sa obvinenému oznámi súčasne s predvolaním na hlavné pojednávanie, v ktorom sa obvinenému pripomenie, aby dôkazné prostriedky oznámil súdu tak, aby sa mohly obstarať ešte na hlavné pojednávanie;

g) obvinený sa môže nechať zastupovať osobou, zapísanou do soznamu obhajcov alebo iným splnomocnencom, ktorý sa musí preukázať písomným plnomocenstvom. Splnomocnencom môže byť každá spôsobilá osoba, ktorá je svojprávna, štátne spoľahlivá a občiansky bezúhonná a s účinkom prísahy vyhlási, že obvineného zastupuje bezplatne. Advokát sa môže pri hlavnom pojednávaní nechať zastupovať kandidátom, zapísaným do zoznamu kandidátov advokácie;

h) ak to navrhnú obe strany v konaní o obžalobe súkromnej, môže sa konať hlavné pojednávanie s vylúčením verejnosti.

(2) Ustanovenie odseku 1, písm. f) možno použiť i v konaní o prečinoch, ak ide o jednoduchý prípad.

§ 111.
Register trestov a zahladenie odsúdenia.

(1) Register trestov (nariadenie vlády Československej republiky zo dňa 14. júla 1922, č. 198 Sb., o evidencii súdnych previnilcov a sbieraní dát pre kriminálnu štatistiku), sa vedie na krajských prokuratúrach.

(2) O zahladení odsúdenia (§ 8 zákona zo dňa 14. júna 1928, č. 111 Sb., o zahladení odsúdenia) rozhoduje v prvej stolici okresný súd, v ktorého obvode je úrad registrov trestov.

Trestné súdnictvo nad mládežou.

§ 112.

(1) Ustanovenia tohto zákona sa vzťahujú na osoby mladistvé, s týmito odchýlkami:

a) trestné konanie prislúcha okresnému súdu, v ktorého obvode mal obvinený mladistvý v čase činu pobyt, alebo v ktorého obvode sa v čase podania trestného oznámenia zdržuje; medzi týmito súdmi rozhoduje predstihnutie;

b) obvinený musí mať obhajcu z osôb, zapísaných v sozname obhajcov, vždy na hlavnom pojednávaní, na podanie odvolania, na ústnom pojednávaní o odvolaní, a pokiaľ je vo väzbe, už v prípravnom konaní;

c) hlavné pojednávanie nemožno konať v neprítomnosti obvineného mladistvého a jeho obhajcu;

d) zákonný zástupca mladistvého a zástupca pomocného zariadenia pre súdnu starostlivosť o mládež majú právo sa ujať na hlavnom pojednávaní slova; zákonnému zástupcovi, ak nebol pri vyhlásení prítomný, má sa rozsudok doručiť;

e) súd môže mladistvému rozkázať, aby pri niektorých častiach hlavného pojednávania opustil súdnu sieň, ak sa možno obávať, že by na neho mohly pôsobiť nepriaznivo; nové okolnosti pritom najavo vyšlé, majú sa obvinenému pred ukončením dôkazného konania oznámiť, aby sa o nich mohol vyjadriť;

f) odvolanie v prospech obžalovaného môže okrem osôb, uvedených v § 86, ods. 1, podať tiež pomocné zariadenie pre starostlivosť o mládež; lehota na odvolanie sa u verejného obžalobcu, zákonného zástupcu a obhajcu posudzuje samostatne;

g) o sťažnosti do rozhodnutia dozornej rady rozhoduje s konečnou platnosťou krajský súd, v ktorého obvode je ústav;

h) ak sa sbieha s trestným činom, spáchaným pred dovŕšeným osemnástym rokom trestný čin, spáchaný pozdejšie, platia tieto odchýlky iba, ak je pozdejšie spáchaný trestný čin priestupok.

(2) Ak nedošlo k začatiu trestného konania pred dovŕšeným devätnástym rokom, odchýlky uvedené v odseku 1, neplatia.

§ 113.
Konanie o ukladaní trestu smrti.

(1) Namiesto trestu smrti, uvedeného v zákone, uloží súd trest ťažkého žalára (trestnice) doživotného alebo dočasného od pätnásť do tridsať rokov, ak sú poľahčujúce okolnosti tak závažné, že by trest smrti bol neprimerane prísny.

(2) Trest smrti sa nesmie vykonať, dokiaľ prezident republiky nerozhodne, že sa odsúdenému milosť neudieľa.

(3) Ak bol obžalovaný odsúdený k trestu smrti, uznesie sa súd, vyhlásivši rozsudok, po vypočutí verejného obžalobcu na neverejnom zasadaní, či doporučuje odsúdeného milosti a aký trest by bol primeraný, keby ju dostal; ak rozhodoval vo veci i krajský súd, urobí aj on uznesenie o tom. Toto usnesenie (tieto usnesenia) sa predloží po právoplatnosti rozsudku so spismi Najvyššiemu súdu, ktorý ich po vypočutí generálneho prokurátora predloží so svojím posudkom ministrovi spravodlivosti.

(4) Ustanovenia odsekov 1 až 3 nemožno použiť v konaní pred stannými súdmi.

§ 114.
Pomer k doterajším predpisom.

Kde sa v doterajších predpisoch odkazuje na konanie pred krajskými súdmi alebo na opravné konanie proti rozsudkom krajských súdov, treba tým rozumieť konanie pred okresnými súdmi, po prípade opravné konanie do rozsudkov okresných súdov podľa tohto zákona.

§ 115.
Zmeny niektorých predpisov o konaní.

(1) Ustanovenie § 126, ods. 2 trestného poriadku č. 119/1873 r. z. a ustanovenie § 238, ods. 2 trestného poriadku zák. čl. XXXIII/1896, v znení zákona zo dňa 1. júla 1927, č. 107 Sb., sa mení a znie:

„Ak ide o posudok znalcov lekárov, môže sa v takom prípade vyžiadať posudok lekárskej fakulty niektorej tuzemskej univerzity.“

(2) Ustanovenie § 421, ods. 1 trestného poriadku č. 119/1873 r. z. sa mení a znie:

„Ak podá obžalobca na konci prípravného vyšetrovania obžalobu pre zločin alebo prečin na obvineného, ktorého miesto pobytu nie je známe alebo nie je v tuzemsku, doručí sa obžaloba obhajcovi, ktorý sa má na to ustanoviť.“

(3) Ustanovenie § 518, ods. 9 trestného poriadku zák. čl. XXXIII/1896 sa mení a znie:

„Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie len do výmery trestu a pre porušenie ustanovenia zákona o konaní, ktoré mohlo mať vplyv na tento výrok.“

(4) Zákon zo dňa 17. októbra 1919, č. 562 Sb., o podmienečnom odsúdení a podmienečnom prepustení sa mení a doplňuje takto:
V § 11 sa pripojuje ďalší odsek ako odsek 3, ktorý zneje:

„K podmienečnému prepusteniu z trestu doživotného a k preloženiu do prechodného trestného ústavu (§ 16) z trestu doživotného sa vyžaduje uplynutie rovnakého času, ako pri dočasnom treste tridsaťročnom."

§ 12 zneje:

„(1) O podmienečnom prepustení rozhoduje komisia (komisia pre podmienečné prepustenie z trestu) zriadená na krajskom súde, v ktorého obvode si trestanec odpykáva trest. Pozostáva z dvoch sudcov z povolania a troch sudcov z ľudu.

(2) Komisia sa usnáša za predsedníctva sudcu z povolania, ktorý je služobným poradím starší. Rozhoduje väčšinou hlasov, keď vyšetrila vec a vypočula krajského prokurátora. Trestancovi oznámi pred tým všetko, čo svedčí proti jeho prepusteniu, aby sa mohol obhájiť.

(3) Členov komisie určí predseda krajského súdu na čas jedného roku."

§ 13 zneje:

„(1) Proti usneseniu komisie môžu si sťažovať krajský prokurátor a trestanec na Ministerstve spravodlivosti, ktoré rozhoduje s konečnou platnosťou. Sťažnosť krajského prokurátora má odkladný účinok.

(2) Ak bola žiadosť právoplatne zamietnutá, môže sa opäť podať najskôr po uplynutí jedného roku."

(5) Ustanovenie § 16, ods. 2, zák. zo dňa 11. marca 1931, č. 48 Sb., o trestnom súdnictve nad mládežou sa mení a zneje:
„(2) Dozorná rada sa skladá z komisára ako predsedu, dvoch prísediacich a člena krajskej prokuratúry, v ktorej obvode je príslušná polepšovňa."

Časť štvrtá.
Väzenstvo.

§ 116.
Výkon súdnej väzby.

(1) Súdne tresty na slobode sa vykonávajú v trestných ústavoch, v krajských súdnych väzniciach a v okresných súdnych väzniciach. Krajské súdne väznice sú v sídle alebo obvode krajského súdu, okresné súdne väznice zpravidla v sídle okresného súdu s trestnou právomocou.

(2) Tresty na slobode, prevyšujúce jeden rok, sa zpravidla vykonávajú v trestných ústavoch, tresty kratšie než jeden rok zpravidla v súdnych väzniciach. Minister spravodlivosti vydá podrobnejšie predpisy o tom, v ktorých väzenských ústavoch a aké tresty na slobode sa vykonávajú.

(3) Súdna zaisťovacia a vyšetrovacia väzba sa zpravidla vykonáva v okresných súdnych väzniciach. Podrobnejšie predpisy vydá minister spravodlivosti.
Výkon správnej a strážnej služby vo väzenských ústavoch.

§ 117.

Výkon správnej a strážnej služby v trestných ústavoch, v krajských súdnych väzniciach, v okresných súdnych väzniciach, v justičných výchovných ústavoch a na Slovensku tiež v robotárňach (ďalej len väzenské ústavy), obstaráva Sbor uniformovanej väzenskej stráže (ďalej len SVS).

§ 118.

(1) Pre každý väzenský ústav, okrem okresných súdnych väzníc, sa zriaďuje osobitný oddiel SVS.

(2) V okresných súdnych väzniciach sa zriaďujú stanice SVS. Príslušníci SVS, konajúci službu na týchto staniciach v obvode toho istého kraja sú, počítajúc v to veliteľov staníc, príslušníkmi oddielu SVS, zriadeného pri krajskej súdnej väznici. Ich služobným úradom je veliteľstvo krajskej súdnej väznice.

(3) Veliteľom oddielu SVS je prednosta väzenského ústavu, v ktorom je oddiel SVS zriadený. Veliteľovi oddielu SVS prislúcha tiež právo ukladať poriadkové tresty príslušníkom oddielu SVS.

§ 119.

(1) Vedenie a správa väzenských ústavov, ako aj dozor na ne, náleží k veciam justičnej správy.

(2) Trestné ústavy vedú ich prednostovia a spravujú ich za pomoci príslušníkov SVS a ostatných zamestnancov ústavu.

(3) Krajské súdne väznice a okresné súdne väznice v obvode toho istého kraja vedú prednostovia krajských súdnych väzníc a spravujú ich za pomoci príslušníkov SVS a ostatných zamestnancov väzníc.

§ 120.
Dozor na väzenské ústavy.

(1) Dozor na väzenské ústavy vykonávajú ústavní komisári (ich námestníci). Komisárom (námestníkom) môže byť len ten, kto má spôsobilosť pre sudcovský úrad.

(2) Ak neustanoví minister spravodlivosti inak, je ústavným komisárom trestného ústavu predseda okresného súdu s trestnou právomocou, v ktorého sídle alebo obvode je trestný ústav (na Slovensku okresný prokurátor), ústavným komisárom krajskej súdnej väznice predseda krajského súdu, v ktorého sídle alebo obvode je väznica (na Slovensku krajský prokurátor), a ústavným komisárom okresnej súdnej väznice predseda okresného súdu s trestnou právomocou, v ktorého sídle alebo obvode je väznica (na Slovensku okresný prokurátor). Námestníkom ústavného komisára je v týchto prípadoch námestník predsedu krajského alebo okresného súdu (na Slovensku námestník krajského alebo okresného prokurátora).

§ 121.
Občianska kontrola väzenských ústavov.

(1) Občiansku kontrolu väzenských ústavov vykonávajú členovia Národného shromaždenia, ktorých tým poverí minister spravodlivosti; toto poverenie sa dáva zpravidla na obdobie dvoch rokov. Funkcia zaniká uplynutím času, určeného na jej výkon, pozbavením alebo vzdaním sa funkcie a skončením výkonu poslaneckého mandátu. Občianski kontrolóri sú pri výkone funkcie oprávnení shovárať sa s trestancami i vyšetrovancami.

(2) Občianski kontrolóri oznámia ministrovi spravodlivosti po vykonaných kontrolách väzenských ústavov, aké závady zhľadali a aké opatrenia navrhujú.

Pôsobnosť vo veciach väzenskej správy.

§ 122.

Ministrovi spravodlivosti prislúcha hlavný dozor na väzenské ústavy; môže ich kedykoľvek nechať prehliadnuť osobami, na vykonávanie prehliadok osobitne určenými.

§ 123.

Minister spravodlivosti vydáva domáce poriadky pre väzenské ústavy, inštrukcie pre orgány poverené ich vedením a správou a dozorom na ne, ako aj služobné predpisy pre zamestnancov väzenských ústavov.

§ 124.

Ministerstvo spravodlivosti vykonáva svoju doterajšiu správnu pôsobnosť vo veciach väzenských ústavov a v osobných veciach príslušníkov SVS a ostatných zamestnancov väzenských ústavov.

Všeobecné ustanovenia.

§ 125.

Ustanovenie § 13, ods. 2 zákona č. 48/1931 Sb. sa mení a zneje takto: „(2) Minister spravodlivosti určí súdne väznice, v ktorých majú byť v samostatných oddeleniach sústredení mladiství, ktorým bol uložený trest na slobode, prevyšujúci šesť týždňov, i keď boli odsúdení inými súdmi.“

§ 126.

(1) Kde sa v dekréte prezidenta republiky zo dňa 27. októbra 1945, č. 126 Sb., o osobitných nútených pracovných oddieloch, hovorí o väzniciach krajských súdov, rozumejú sa tým krajské súdne väznice.

(2) Ustanovenia § 1, ods. 2 a §§ 2, 3 a 4 dekrétu č. 126/1945 Sb. platia obdobne o osobitných pracovných útvaroch podľa § 8, ods. 1 nariadenia Slovenskej národnej rady zo dňa 15. mája 1945, č. 33 Sb. SNR., o potrestaní nacistických zločincov, okupantov, zradcov a kolaborantov a o zriadení ľudového súdnictva, v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich.

Časť piata.
Justičná správa.

§ 127.

Pôsobnosť vo veciach justičnej správy, náležiaca podľa doterajších právnych predpisov zemským (hlavným) súdom a ich predsedom a zemským (hlavným) štátnym zastupiteľstvám a ich prednostom a pôsobnosť, uvedená v čl. XIII zákona zo dňa 16. júna 1942, č. 113 Sl. z., ktorým sa uvádza do účinnosti zákon o organizácii súdov, úradov verejnej obžaloby a súdnej správy, prechádza s výnimkou vecí, uvedených v ďalších ustanoveniach, na predsedov krajských súdov, po prípade na krajských prokurátorov.

§ 128.

(1) Výnimkou z ustanovení § 127 prechádzajú na Ministerstvo spravodlivosti tieto veci:

1. osobné, platové a penzijné veci všetkých zamestnancov justičnej správy a veci zaopatrovacích platov ich pozostalých;
2. prijímanie do prípravnej služby sudcovskej a do právnej praxe;
3. konanie ustanovovacích skúšok aktuárskych a druhých kancelárskych;
4. obstarávanie účtovných prác, konaných učtárňami zemských súdov;
5. pôsobnosť vo veciach sirotských pokladníc.

(2) Vláda môže nariadením preniesť pôsobnosť, prikázanú Ministerstvu spravodlivosti vo veciach, uvedených v odseku 1, na podriadené súdy alebo úrady, po prípade ich predsedov alebo prednostov.

§ 129.

Zo správnych úloh, náležiacich Ministerstvu spravodlivosti, prenáša sa na predsedov krajských súdov právo nariaďovať konanie pravidelných súdnych dní mimo sídla súdu, zastavovať ich a meniť ustanovenia, vydané o jednotlivých súdnych dňoch (§ 29, ods. 1 zákona zo dňa 27. novembra 1896, č. 217 r. z., ktorým sa vydávajú predpisy o obsadzovaní, vnútornom zariadení a spravovacom poriadku súdov, a § 54, ods. 1 a 3 nariadenia ministra spravodlivosti zo dňa 5. mája 1897, č. 112 r. z., ktorým sa vydáva nový spravovací poriadok pre súdy prvej a druhej stolice).

§ 130.
Zmeny v príslušnosti vo veciach disciplinárnych.

Disciplinárne konanie a ukladanie disciplinárnych trestov kancelárskym pomocným silám (časť prvá vládneho nariadenia zo dňa 7. júla 1926, č. 113 Sb., o úprave služobných a platových pomerov štátnych zamestnancov v pomocnej kancelárskej službe) a ukladanie disciplinárnych trestov pomocným zriadencom (časť prvá vládneho nariadenia zo dňa 7. júla 1926, č. 114 Sb., o úprave služobných a platových pomerov pomocných zriadencov, v znení nariadenia všetkých členov vlády zo dňa 13. júla 1944, č. 156 Sb., o novej úprave disciplinárneho práva pomocných zriadencov a podobných zamestnancov), náleží v prvej stolici predsedovi krajského súdu.

§ 131.
Zmeny v príslušnosti v kárnych veciach sudcov.

(1) Kárnym súdom, príslušným pre sudcovských úradníkov, ustanovených na okresných a krajských súdoch, pri týchto s výnimkou predsedu krajského súdu a jeho námestníka, pre sudcovských úradníkov, ustanovených pre obvod osobného úradu, a pre notárov je krajský súd, v obvode ktorého mal obvinený v čase stíhaného porušenia povinností svoje služobné pôsobisko.

(2) Ustanovenie zákona zo dňa 21. mája 1868, č. 46 r. z., o kárnom konaní so sudcovskými úradníkmi a ich nedobrovoľnom preložení na iné miesto alebo na odpočinok, pokiaľ upravujú zloženie a príslušnosť zemských súdov ako súdov kárnych, platí obdobne pre krajské súdy ako súdy kárne.

§ 132.
Opravné prostriedky proti rozhodnutiu notárskych komôr.

(1) Proti usneseniu alebo opatreniu notárskej komory alebo jeho prezidenta je prípustná sťažnosť do 15 dní odo dňa doručenia na Najvyšší súd.

(2) Ustanovenie § 3, ods. 2 zákona zo dňa 16. mája 1946, č. 138 Sb., o úprave niektorých otázok, týkajúcich sa notárstva, zostávajú nedotknuté.

Časť šiesta.
Ustanovenia spoločné, prechodné a záverečné.

§ 133.

(1) Pri sostavovaní senátov treba hľadieť na to, aby sudcovia z ľudu boli podľa možnosti z toho istého alebo z blízkeho odboru práce, ku ktorému patria strany (účastníci), alebo ktorého sa týka prejednávaná vec.

(2) Ak ide o spory pracovné alebo o vec národného poistenia, musí byť aspoň jeden zo sudcov z ľudu členom jednotnej odborovej organizácie.

(3) V trestnom konaní proti mladistvým musia mať členovia senátu vychovateľské skúsenosti a aspoň dvaja členovia senátu krajského súdu musia byť tiež znalí sociálnej starostlivosti o mládež.

§ 134.

(1) Občianske veci právne, v ktorých nebolo do dňa začiatku účinnosti tohto zákona skončené konanie v prvej stolici, postupujú sa, ak je to potrebné, bez návrhu strán príslušnému súdu podľa tohto zákona. Pre ďalšie konanie, najmä tiež prípustnosť opravných prostriedkov, sú smerodajné ustanovenia tohto zákona.

(2) V občianskych veciach právnych, v ktorých bolo už rozhodnuté krajským súdom alebo zemským (hlavným) súdom ako súdom prvej stolice pred účinnosťou tohto zákona, rozhodne o opravnom prostriedku s konečnou platnosťou krajský súd v sídle zemského súdu, ktorý rozhodol vo veci alebo by bol podľa doterajších predpisov príslušný na rozhodnutie o opravnom prostriedku, v osobitnom senáte, složenom z troch sudcov z povolania. O konaní pred týmto osobitným senátom platia doterajšie ustanovenia o konaní odvolacom. Ak sa zruší rozhodnutie, prikáže sa vec na nové rozhodnutie alebo na nové prejednanie a rozhodnutie súdu, ktorý je príslušný v prvej stolici podľa tohto zákona. Pre ďalšie konanie, najmä tiež pre prípustnosť opravných prostriedkov sú smerodajné ustanovenia tohto zákona.

(3) V občianskych veciach právnych, v ktorých bolo už rozhodnuté v druhej stolici pred účinnosťou tohto zákona, rozhoduje o opravnom prostriedku, podanom proti rozhodnutiu zemského (hlavného) súdu, Najvyšší súd v doterajšom složení a podľa doterajších predpisov; ak ide však o rozhodnutie krajského súdu, rozhoduje o opravnom prostriedku osobitný senát krajského súdu, uvedený v odseku 2. Keď sa zruší rozhodnutie, prikáže sa vec na nové rozhodnutie alebo nové prejednanie a rozhodnutie súdu príslušnému v druhej stolici podľa tohto zákona. Pre ďalšie konanie platia ustanovenia tohto zákona.

(4) Žaloba pre zmätočnosť a o obnovu a návrh na obnovu v konaní nespornom proti rozhodnutiu, vydanému podľa doterajších predpisov krajským súdom v prvej stolici, sa podávajú na súde, príslušnom v prvej stolici podľa tohto zákona. Ak ide o rozhodnutie, vydané krajským alebo zemským (hlavným) súdom v druhej stolici, treba žalobu pre zmätočnosť a obnovu (návrh) podať na súde, príslušnom vo veci rozhodovať v druhej stolici podľa tohto zákona. Na tom istom súde sa podáva žaloba (návrh), ak smeruje proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu, vydanému v druhej alebo v tretej stolici alebo proti rozhodnutiu hlavného súdu, vydanému v tretej stolici.

(5) Ak by bolo treba podľa doterajších predpisov podať žalobu (návrh) na niektorom zrušenom súde alebo na súde, ktorý podľa ustanovenia tohto zákona nie je už pre vec samú príslušný, podáva sa žaloba (návrh) na súde, ktorý je alebo by bol vo veci samej príslušný podľa tohto

zákona. Ak je v týchto prípadoch pochybné, ktorý súd je miestne príslušný, užije sa predpisov o všeobecnej príslušnosti.

§ 135.

Veci národného poistenia (verejnoprávneho sociálneho poistenia), v ktorých konanie nebolo ešte skončené pred účinnosťou tohto zákona, postupujú súdy a úrady, doteraz príslušné, súdom, príslušným podľa tohto zákona. O ďalšom konaní platia ustanovenia tohto zákona.

§ 136.

(1) V trestnom konaní, začatom pred účinnosťou tohto zákona, pokračuje okresný súd podľa tohto zákona.

(2) Ak ale bol v konaní, začatom pred účinnosťou tohto zákona, už vynesený rozsudok v prvej stolici, skončí sa konanie podľa doterajších predpisov; pokiaľ ale podľa doterajších predpisov náležalo rozhodovať o opravnom prostriedku zemskému (hlavnému) súdu, koná a rozhoduje krajský súd, zriadený v doterajšom sídle onoho súdu, v trojčlennom senáte bez účasti sudcov z ľudu. Ak bude rozsudok zrušený a vec vrátená súdu prvej stolice na nové prejednanie, pokračuje v konaní okresný súd podľa ustanovenia tohto zákona.

(3) Ak sa skončilo konanie, začaté pred účinnosťou tohto zákona, právoplatným odsúdením obžalovaného, urobí rozhodnutie a opatrenie vo výkone trestu, náležiace podľa doterajších predpisov krajskému súdu, okresný súd v sídle krajského súdu, ktorý vo veci rozhodol v prvej stolici; jemu prislúcha tiež nariadiť výkon trestu podmienečne odloženého.

§ 137.

(1) Veci súdnej správy, ktoré v deň začiatku účinnosti tohto zákona nebudú vybavené doteraz príslušnými súdmi, po prípade úradmi, budú vybavené súdom, po prípade úradom, príslušným podľa tohto zákona.

(2) O opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam krajských súdov (štátnych zastupiteľstiev), vydaným v odbore správnej pôsobnosti pred účinnosťou tohto zákona, rozhodne Ministerstvo spravodlivosti.

(3) O opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam zemských (hlavných) súdov a zemských (hlavných) štátnych zastupiteľstiev, vydaným v odbore správnej pôsobnosti pred účinnosťou tohto zákona, rozhodne súd alebo úrad, príslušný podľa doterajších predpisov.

§ 138.

(1) Sudcov a konceptných úradníkov, ustanovených na služobných miestach na súdoch (úradoch verejnej obžaloby), ktoré sa týmto zákonom zrušujú, preloží minister spravodlivosti na služobné miesta na iných súdoch (úradoch verejnej obžaloby). Pokiaľ by s týmto preložením bolo spojené preradenie do nižšej stupnice funkčného služného alebo na služobné miesto, systemizované v druhej skupine služobných miest sudcovských, určí sa preloženému zamestnancovi služné podľa § 51, ods. 1 platového zákona. Ustanovenie predchádzajúcej vety platí obdobne aj pre iné prekladanie sudcov (konceptných úradníkov úradov verejnej obžaloby), ktoré je potrebné na vykonanie tohto zákona.

(2) Zamestnanci, ustanovení na služobných miestach systemizovaných v učtárňach zemských súdov, stávajú sa dňom účinnosti tohto zákona zamestnancami v osobnom stave učtárne Ministerstva spravodlivosti bez zmeny doterajšej služobnej hodnosti a platového zaradenia.

Systemizácia služobných miest účtovných úradníkov Ministerstva spravodlivosti sa doplňuje služobnými miestami, udelenými týmto zamestnancom pred účinnosťou tohto zákona.

(3) Ostatných zamestnancov, ustanovených na služobných miestach, systemizovaných na zemských (hlavných) súdoch, prevedie minister spravodlivosti na iné súdy, po prípade justičné úrady. Ak nie sú pre nich voľné systemizované miesta, budú títo zamestnanci vedení nad systemizovaný stav a zaradia sa na systemizované služobné miesta, len čo sa tieto uvoľnia.

§ 139.

Až do dňa, keď nadobudnú účinnosť ustanovenia častí I a II tohto zákona, platí pre príslušnosť súdov a úradov vo veciach národného poistenia prechodne toto:

1. O žalobách proti výmerom, ktorými bolo rozhodnuté o dávkach nemocenského poistenia podľa zákona o národnom poistení alebo podľa doterajších predpisov o verejnoprávnom nemocenskom poistení, rozhodujú rozhodčie súdy, zriadené podľa zákona zo dňa 9. októbra 1924, č. 221 Sb., o poistení zamestnancov na prípad nemoci, invalidity a staroby, v znení predpisov ho meniacich a doplňujúcich (ďalej len „rozhodčie súdy“). Miestne príslušný je súd v sídle okresnej národnej poisťovne, ktorá vydala výmer, alebo podľa voľby žalujúceho súd, v obvode ktorého žalujúci býva.
2. O žalobách proti výmerom, ktorými bolo rozhodnuté o dávkach dôchodkového poistenia podľa zák. č. 99/1948 Sb. alebo podľa doterajších predpisov o verejnoprávnom poistení dôchodkovom a úrazovom, rozhodujú poisťovacie súdy, zriadené podľa zák. č. 221/1924 Sb. (ďalej len „poisťovacie súdy“). Miestne príslušný je poisťovací súd, v obvode ktorého žalobca býva.
3. Poisťovacie súdy sú príslušné rozhodovať vo sporoch medzi nositeľom poistenia a zdravotnými ústavmi (zariadeniami), vzniklých pri vykonávaní doterajších predpisov o verejnoprávnom sociálnom poistení alebo pri vykonávaní ustanovení §§ 198 a 199 zák. č. 99/1948 Sb. Miestne príslušný je poisťovací súd, v obvode ktorého je sídlo žalovanej strany. Ak je žalovaná Ústredná národná poisťovňa a ak patrí vec výhradne do pôsobnosti niektorej jej územnej organizačnej zložky alebo ak sa jej výhradne týka, môže byť žalovaná tiež na súde, v obvode ktorého je sídlo územnej organizačnej zložky.
4. Pokiaľ sa výmermi, vydanými poisťovňou (ústrednou alebo územnou organizačnou zložkou Ústrednej národnej poisťovne) pri vykonávaní zákona o národnom poistení alebo doterajších predpisov o verejnoprávnom sociálnom poistení, nerozhoduje o dávkach z poistenia (č. 1 a 2), rozhodujú o sťažnostiach (odvolaniach, námietkach) proti týmto výmerom okresné národné výbory. Miestne príslušný je okresný národný výbor, v obvode ktorého má sídlo poisťovňa (ústredňa alebo územná organizačná zložka Ústrednej národnej poisťovne), ktorej výmeru sa odporuje.
5. Žalobu podľa č. 1 a 2 treba podať do 60 dní a sťažnosť podľa č. 4 do 30 dní odo dňa doručenia výmeru, žalobu podľa č. 3 do 60 dní odo dňa, keď sa strana dozvedela o tom, že nárok vznikol alebo že sa stal sporným. Žaloba a sťažnosť podľa č. 1 a 4 sa podáva na okresnú národnú poisťovňu, ktorá napadnutý výmer vydala, žaloba podľa č. 2 na okresnú národnú poisťovňu, v obvode ktorej žalobca býva. Ak bola žaloba (sťažnosť) podaná v určenej lehote na inú organizačnú zložku Ústrednej národnej poisťovne, pokladá sa za včas podanú. Žaloba podľa č. 3 sa podáva priamo na príslušný súd. Žaloba (sťažnosť) sa podáva písomne vo dvoch vyhotoveniach, možno ju však podať tiež ústne do zápisnice. Výmer sa k žalobe (sťažnosti) pripojuje.
6. V konaní pred rozhodčími súdmi a poisťovacími súdmi obidvoch stolíc sa postupuje podľa zákona č. 221/1924 Sb. a podľa vládneho nariadenia zo dňa 28. decembra 1928, č. 213 Sb., ktorým sa vydávajú podrobné predpisy o službe na rozhodčích súdoch nemocenských poisťovní, súdoch poisťovacích a vrchného poisťovacieho súdu a upravuje sa ich spravovací poriadok; v konaní o sťažnostiach (odvolaniach, námietkach), uvedených v č. 4, sa postupuje podľa predpisov o správnom konaní. Proti rozhodnutiu okresného národného výboru je prípustné odvolanie na zemský národný výbor, na Slovensku na Povereníctvo sociálnej starostlivosti.

7. Minister sociálnej starostlivosti môže na návrh jednotnej odborovej organizácie a vrcholných záujmových organizácií doplniť počet prísediacich súdov, uvedených v č. 1 a 2, tak aby v nich boly zastúpené všetky skupiny poistencov Ústrednej národnej poisťovne podľa povolania.
8. Ustanovenia č. 1 až 7 platia pre spory a konania, začaté po 30. septembri 1948 a právoplatne neskončené do dňa vyhlásenia tohto zákona. Spory a konania, začaté po 30. septembri 1948 na súdoch a úradoch, nepríslušných podľa týchto ustanovení a neskončené do dňa vyhlásenia tohto zákona, postúpia sa v tom stave, v akom sú v tento deň, súdom a úradom, príslušným podľa č. 1 a 4.

Spory a konania, začaté do 30. septembra 1948, dokončia súdy a úrady, príslušné podľa doterajších predpisov (§ 253 zák. č. 99/1948 Sb.).

§ 140.

(1) Nedotknuté zostávajú predpisy civilných súdnych poriadkov o príslušnosti súdu pre žalobu pre zmätočnosť a pre žalobu o obnovu a predpisy restitučného zákona o súdnej príslušnosti.

(2) Nedotknuté zostáva tiež ustanovenie § 1 zákona zo dňa 1. decembra 1948, č. 273 Sb., o úprave uspokojenia a o určení splatnosti niektorých záväzkov, dotknutých znárodňovacími a inými predpismi.

§ 141.

Zrušujú sa:

1. zemské (hlavné) súdy a zemské (hlavné) štátne zastupiteľstvá;
2. Okresný súd obchodný a Krajský súd obchodný v Prahe;
3. pracovné súdy (osobitné oddelenie okresných súdov pre pracovné spory);
4. rozhodčie súdy verejnoprávneho sociálneho poistenia a poisťovacie súdy;
5. banské rozhodčie súdy a hlavný banský súd rozhodčí.

§ 142.

Zrušujú sa všetky predpisy, ktoré odporujú ustanoveniam tohto zákona. Zrušujú sa najmä:

1. ustanovenia §§ 22 a 23 zák. čl. XXXIII/1871;
2. zákon zo dňa 12. júla 1872, č. 112 r. z., ktorým sa upravuje právo stránok žalovať pre porušenia práva, spôsobené sudcovskými úradníkmi pri vykonávaní ich úradu;
3. ustanovenie čl. VII uvodz. zákona k trestnému poriadku č. 119/1873 r. z.;
4. ustanovenia §§ 8 až 13, §§ 15, 16, 32, 33, ods. 2, § 41, ods. 2, §§ 48, 49, 52, ods. 2, §§ 62, 63, 68, ods. 2, veta druhá, § 89, ods. 2 a 3, § 92, ods. 3, §§ 94, 95 a 108, ods. 2, §§ 114, 126, ods. 3 až 5, §§ 189, 192 až 195, § 196, veta druhá, §§ 207 až 219, §§ 227, 261, 280 až 296, §§ 362, 363, č. 4, §§ 384, 405, ods. 1, § 427, ods. 3, §§ 447 až 481 a § 485 trestného poriadku č. 119/1873 r. z.;
5. zákon zo dňa 31. decembra 1877, č. 3 r. z. z roku 1878, ktorým sa doplňujú a menia ustanovenia trestného poriadku o zmätočných sťažnostiach;
6. ustanovenia §§ 28, 36 a 39 zák. čl. V/1878;
7. ustanovenie čl. XIV zákona zo dňa 1. augusta 1895, č. 110 r. z., ktorým sa uvádza zákon o vykonávaní súdnej moci a o príslušnosti riadnych súdov v občianskych veciach právnych (jurisdikčná norma), v znení noviel;
8. ustanovenia §§ 1 až 7, § 7a, §§ 8, 10, 23, 30, 31, 40 a 42, ods. 2 až 4, § 45, ods. 2, § 46, ods. 3, §§ 49 až 53, §§ 61 až 64, § 68, §§ 70 až 73, §§ 79 a 111, ods. 1 a 2, §§ 118 a 120 zákona zo dňa 1. augusta 1895, č. 111 r. z., o vykonávaní súdnej moci a o príslušnosti riadnych súdov v občianskych veciach právnych (jurisdikčná norma), v znení noviel;

9. ustanovenia § 27, ods. 1 a 2, § 29, ods. 1, § 482, §§ 502 až 513, §§ 519 a 527, ods. 2, §§ 528 a 575, ods. 3, §§ 600 až 602 zákona zo dňa 1. augusta 1895 č. 113 r. z., o súdnom konaní v občianskych veciach právnych (civilný súdny poriadok), v znení noviel;
10. ustanovenia §§ 21, 22 a 82, ods. 1, § 83, ods. 2, veta druhá zákona zo dňa 27. mája 1896, č. 79 r. z., o exekučnom a zaisťovacom konaní (exekučný poriadok), v znení noviel;
11. ustanovenie § 25, ods. 2 zákona zo dňa 27. novembra 1896, č. 217 r. z., ktorým sa vydávajú predpisy o obsadzovaní, vnútornom zariadení a spravovacom poriadku súdov (zákon o súdnej organizácii);
12. ustanovenia §§ 7 až 14, §§ 17, 18, 23 a 25 uvodz. zák. k trestnému poriadku zák. čl. XXXIII/1896;
13. ustanovenia § 2, ods. 2, § 17, ods. 4, §§ 28, 29, 34, ods. 2, §§ 37, 42, 56, ods. 1, §§ 69, 75, 103, 107, 110 až 112, §§ 115, 123 a 124, ods. 8, § 145, ods. 5, § 146, ods. 3, § 158, ods. 1 až 3, § 160, ods. 4, §§ 162 až 168, § 215, ods. 2, § 238, ods. 3 až 5, § 285, ods. 2, § 286, ods. 2, § 335, ods. 4, § 378, ods. 2, §§ 381 až 423, ods. 1 až 5 a 7, §§ 424 a 425, ods. 3, §§ 426 až 442, § 476, ods. 4, §§ 521 až 560 a § 564 trestného poriadku zák. čl. XXXIII/1896;
14. ustanovenia §§ 1 až 4, §§ 22, 54, 55 a 65, ods. 2, §§ 95 a 399, ods. 2 a 3, §§ 515, 520 až 547, §§ 551, 583 až 587 zák. čl. I/1911, v znení noviel;
15. ustanovenia §§ 29 až 36 porotnej novely zák. čl. XXXIII/1914;
16. ustanovenia §§ 5 a 6 zákona zo dňa 21. marca 1918, č. 109 r. z., o odškodnení osôb, neprávom odsúdených;
17. ustanovenie § 6 zákona zo dňa 18. augusta 1918, č. 318 r. z., o odškodnení za vyšetrovaciu väzbu;
18. ustanovenia §§ 4 a 5 zákona zo dňa 11. decembra 1923, č. 8 Sb. z roku 1924, o trestnom konaní, konanom podľa trestného poriadku zák. čl. XXXIII/1896, proti neprítomným osobám;
19. zákon zo dňa 3. júla 1924, č. 170 Sb., o banských súdoch rozhodčích;
20. vládne nariadenie zo dňa 26. januára 1925, č. 18 Sb., ktorým sa vykonáva zákon zo dňa 3. júla 1924, č. 170 Sb., o banských súdoch rozhodčích;
21. ustanovenia čl. II, §§ 1 a 2 zák. č. 107/1927 Sb.;
22. ustanovenie čl. XV, ods. 2 zákona zo dňa 19. januára 1928, č. 23 Sb., ktorým sa menia a doplňujú niektoré ustanovenia zákonov o súdnom konaní vo veciach občianskych a o konaní exekučnom;
23. ustanovenie §§ 10 až 14 zákona zo dňa 21. marca 1929, č. 31 Sb., ktorým sa menia a doplňujú trestné zákony a trestné poriadky;
24. ustanovenie čl. V, ods. 1, veta prvá a druhá zákona zo dňa 8. júla 1930, č. 130 Sb., ktorým sa doplňujú a menia niektoré ustanovenia zákonov o súdnom konaní vo veciach občianskych a o konaní exekučnom;
25. ustanovenia §§ 28 až 36, §§ 44, 47 a § 70 zákona zo dňa 11. marca 1931, č. 48 Sb., o trestnom súdnictve nad mládežou;
26. ustanovenia § 3, ods. 1 a 2 a §§ 45, 46 a 47 zákona zo dňa 19. júna 1931 č. 100 Sb., o základných ustanoveniach súdneho konania nesporného;
27. zákon zo dňa 4. júla 1931, č. 131 Sb., o súdnictve vo sporoch z pomeru pracovného, služobného a učebného (o pracovných súdoch), v znení noviel;
28. zákon zo dňa 3. mája 1934, č. 91 Sb., o ukladaní trestu smrti a o doživotných trestoch;
29. ustanovenie čl. V, č. 1 zákona zo dňa 11. decembra 1934, č. 251 Sb., ktorým sa menia a doplňujú niektoré ustanovenia zákonov o občianskom konaní súdnom, o konaní exekučnom a o konaní nespornom;
30. zákon zo dňa 12. júna 1940, č. 146 Sl. z., o vydávaní trestných príkazov v konaní pred okresnými súdmi;
31. ustanovenia §§ 2, 18 a 82 zákona zo dňa 12. júna 1942, č. 112 Sl. z., o organizácii súdov, úradov verejnej obžaloby a súdnej správy;

32. ustanovenie čl. XIII, ods. 2 zákona zo dňa 16. júna 1942, č. 113 Sl.z., ktorým sa uvádza do účinnosti zákon o organizácii súdov, úradov verejnej obžaloby a súdnej správy;
33. zákon zo dňa 8. októbra 1942, č. 209 Sl. z., o prenesení pôsobnosti Hlavného banského rozhodčieho súdu na Hlavný súd v Bratislave;
34. používateľnosť vládneho nariadenia zo dňa 16. decembra 1943, č. 41 Sb. z roku 1944, o prenesení niektorých správnych úloh v justičnom odbore;
35. ustanovenia §§ 14 až 23, § 26, ods. 2 až 4, §§ 27 až 29 a §§ 36 až 38 nariadenia Slovenskej národnej rady zo dňa 6. júna 1945, č. 53 Sb. n. SNR, o úprave niektorých hmotnoprávnych otázok, súvisiacich s obnovením československého právneho poriadku, a o novelizácii niektorých ustanovení trestného práva procesného;
36. ustanovenie čl. III a IV dekrétu prezidenta republiky zo dňa 8. augusta 1945, č. 62 Sb., o úľavách v trestnom konaní súdnom;
37. dekrét prezidenta republiky zo dňa 26. októbra 1945, č. 112 Sb., o správe súdnych väzníc a trestných ústavov;
38. ustanovenia §§ 1 až 87 a §§ 91 a 92 zákona zo dňa 10. decembra 1946, č. 232 Sb., o porotných súdoch;
39. ustanovenie § 1, ods. 1 a §§ 3 a 47, ods. 1 vládneho nariadenia zo dňa 17. decembra 1946, č. 3 Sb. z r. 1947, ktorým sa upravujú niektoré otázky organizácie a služobné a platové pomery Sboru uniformovanej väzenskej stráže;
40. ustanovenie čl. I zákona zo dňa 12. júna 1947, č. 105 Sb., ktorým sa menia a doplňujú niektoré ustanovenia o súdnej organizácii a o príslušnosti a konaní v občianskych veciach právnych;
41. ustanovenie § 9 vládneho nariadenia zo dňa 17. júna 1947, č. 121 Sb., o znalečnom v trestnom konaní súdnom;
42. ustanovenie § 19 zákona č. 98/1948 Sb.;
43. ustanovenia §§ 228 až 240 zák. č. 99/1948 Sb.;
44. ustanovenia § 67, ods. 2 a 3 zákona zo dňa 6. októbra 1948, č. 231 Sb., na ochranu ľudovodemokratickej republiky.

§ 143.

(1) Minister spravodlivosti môže nariadením vydať predpisy, súvisiace s vykonaním tohto zákona. Najmä môže nariadením upraviť spravovací poriadok pre súdy.

(2) Minister spravodlivosti po dohode s ministrom financií určí, ktoré okresné súdy na Slovensku vykonávajú súdnu moc ako trestné súdy dôchodkové.

§ 144.

(1) Tento zákon nadobúda, pokiaľ nie je v odseku 2 ustanovené inak, účinnosť dňom, ktorý určí minister spravodlivosti nariadením.

(2) Dňom 1. januára 1949 nadobúda účinnosť ustanovenie § 128, ods. 1; dňom vyhlásenia tohto zákona nadobúda účinnosť ustanovenie § 139 a ustanovenie § 142, čís. 9 o zrušení § 575, ods. 3 c.ř.s.

(3) Zákon vykoná minister spravodlivosti.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Čepička v. r.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.